

מסורת הש"ס

(א) [לעיל כ.ט.], (ב) ז"ק ט.א.
(א) [מוספת ס"ג,
(ד) [שעה ס"א],

הגרות הב"ח

(א) במשנה אף בעוד
עשה קן וכו' אף בחול
עשה קן:

הגרות הגר"א

[א] במשנה מפני כרוי
המדות. נמחק:

לעזי רש"י

אישקומ"א. ק"ף.
אורש"י [אדרש"י ר'].
לחרץ.

מוסף רש"י

שוקל אדם בשר כנגד
הכלי. טעם המכר בשר
נמשקל. טע"ס שסור
לשקול לצורה דהיינו
מעשה חול. מותר הוא
לשקול כנגד הכלי וכנגד
הקופיץ. סקין גדול
שקופיץ טו צנה, דלכא
שימי ולא היו מעשה חול
(דעיל כ.ח.). אין
משגיחין. אין מעינין
(ט.ס.). בורות שיחין
וביערות. להטעם כתיב
לשקול, דמי דמי הל"ך
לכל ויהי מקו הגנולים
(ב"ק צ"ד).

רבינו הגנאל

כסורא אמרי כי תרטא
כו', פירוש נותן דבר
כיון, תרטא, והוא דבר
ידוע באותו מקום, ולה
פלגו תרטא. ובגושי היו
אומרים כי חלקא ופלגו
חלקא. וכן אחוי וכן
ירבעא בולן שם אותו כלי
הידוע במקומם. [מתנ"י]
אומר אדם לחבירו ביום
טוב מלא לי כלי זה
אבל לא במדה כו'.
אוקמה שמואל אמר דתנן
מלא לי כלי זה אה אה
שמיכל מידה ידועה, כעין
כלי שמיכל קפיו והוא
עשוי להשתמש בו בבית,
אבל לא במידה, אבל
לא בכלי המיוחד למרוד
אבל לא במדה כו'.
עשוי להשתמש בו אלא
למרוד בלבד, כגון קפיו
שורא עשוי למרוד בו
למכירה ולקנייה אילו
היה למימר אפילו הכי
העשוי להשתמש בו, כיון
שמיכל מידה ידועה אסור
למלאותו ולתת אותו
לחברו כיו"ט. שנמצא
כאילו מרוד ומכר לו.
ואקשינן וכי ר' יהודה
הממיר בשמחת יו"ט

אין צדין פרק שלישי ביצה

כ"ט.

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פ"ד מהל'
יו"ט הלכה כה סג
לאין עה טו"ש"ע א"ח
סמון מק סעף א':
בו ב ג מיי שם סג
טו"ש"ע א"ח סמון
מק סעף ג וסימן שג
סעף א':
ד [טו"ש"ע ח"מ סמון שכו
סעף ב]:
מח ה מיי שם הלכה כה
סמון שם טו"ש"ע א"ח
סמון מק סעף ד וסימן
שג סעף ב]:
מז ו מיי וסמנ שם
טו"ש"ע א"ח סמון
מק סעף ד:
ז ו מיי וסמנ שם טו"ש"ע
א"ח סמון מק סעף א':

רבינו הגנאל (המשך)

ורבנן [מקילין]. והא
איפכא שמעינן להו,
דתנן רבי יהודה אומר
שוקל אדם בשר כנגד
הכלי כו'. ופריקנן דרבי
יהודה ארביי יהודה לא
קשיא, התם כבלי שאינו
עומד במשקל יודע לפיכך
מותר, הכא למלאות ולתת
לו בכלי העומד למדה
ידועה ואסור. לרבנן
נמי דאמייר אין משגיחין
בכף מאזנים כל עיקר,
משום שגושה מעשה חול
ושוקל באזניים בשביל
כף אסור, אבל הכא
פעמים שנתן אדם יין
כבלי של מדה ושותה
לפיכך מותר. ובה אבר
ורבנן שלא יזכור לו
כסוד מדה. מעשה באבא
שאוול בן בוגטת שהיה
ממלא מדותיו מערב יו"ט
כו'. והכמים אומרים אף
בחוץ עושין כן מפני
מיצוי המדות. תנא הוא
כינס שם גרבי יין כו'.
ואסיקנא גישה בהן צרכי
צבור, הנייא גול ואינו
יודע ממי גול, לקי ועשה
בהן צרכי צבור, אילו
הן צרכי צבור בורות
שיחין ומערות. יושלמי
ר' אלעזר אמר ליעריא
בר חמא מלא לי הדין
מגו ולמחר אגן מכילין
ליה. אדבריה רב חסדא,
לומר שם דבריו בפיו
לירבא עוקבא, ודרשי
אין ימורד אדם שעורים
ולא לפני בהמה, (א) אבל
באומד קב או קביים
ואינו חושש משום מידה.
אמר רב מרדחא אשה
קמה ללוש בו, דכיון
ידיעה דלישה חמשת
רבעים ועוד (ט) מסכת
כדי שתתול הלתה בעין
יפה. ושמואל אמר אסור.
ואסקא אביי ואמר השתא
דתנא דבי שמואל מותר
ואמר שמואל אסור

(א) אולי צ"ל אבל ליעול באומד
קב וא קביים מותר ואינו חושש
כו'.
(ב) מינו אולי צ"ל ועוד
היא מסכתא ליעול חלתה וכו'.

כסורא אמרי. דרכן לומר לטבח תן לי תרטא או פלג תרטא ובגושי
אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אחיא. כל הטבחין היו
מתמחין בהמותיהם צווה כך וכך נתחיס מן הצהמה ולאותן הגתמים
קרו לכו כסורא תרטא ובגושי חלקא ובפומבדיתא אחיא ובגושי פקוד
רבעא: **מתנ"י** **אבל לא במדה.**

בגמ' מפרש לה ומאי פלוגתיהו:
שהיה ממלא מודסיו כו'. שאין
מודיין צו"ט: **אף בחולו בן מועד**
עושה קן. בגמ' מפרש טעמא, ולא
גרסינן צמתני' מפני צרוי המדות
ואית דגרס ליה והן העלאת הרמימות
ובגמרא מפרש: **מפני מלוי המדות.**
כשהיה מוכר שמן היה לו מדות הרבה
ומצינין הלקוחות כליהן ומודד לאיש
ואיש במדה לנעמו ומתמנות והולכות
למוד כליהן כל הלינה: **גמ' המיוחד**
למדה. שמודד ומוכר צו: **העומד**
למדה. שכשישבר זה צד זה תחתיו
אבל עדיין לא מדד צו: ואסא רבי
יהודה למימר. כיון דהוא נעמו מדה

ולכן עשוי וכדי מדה מחויב לא ימלאנו
למחוץ שפיר כפודד ומוכר בעדין
דחול: **כלי עופיץ אין עומדין לכך:**
כדעדין בחול. צמאזנים פעמים
שאיין הליטרא לפניו וכיון שידע משקל
כליו שוקל צו: **לא קא עביד כעובדין**
דחול. דעדיין לא יכא טבעו של כלי
זה למדה: **שם מדה.** רבעא או לוג
אלא כך יאמר לו סתם כלי זה מלא
לי: הכא לא קא עביד כדעדין
בחול. שדך לקוחות לומר תן לי לוג
ואין דרכן לומר כלי זה מלא לי בדרך
מקח אלא בדרך הלוואה או מתנה
ואע"ג דמיוחד למדה: **עבידי אינשי**
דמקרי חמרא. לחצריה: **כמנא**
דלינא. שם מדה: **תנא אף צמועד**
עושה כן מפני צטול ביש המדרש.
שהיה חסס גדול וצא"ס רביס לשאול
שימנו וצמועד רביס עוסקיס צמורה
שאיין טרודיס צמלאכה והיה ממלאן
צילנה שאין זמן צית המדרש כדי שיהא
פנוי ציוס. ולמאן דגרס צמתני' מפני
צרוי המדות מפרש הכי מפני צטול
צית המדרש של צאי מועד לא יהיה
פנוי לשעות ולצבר מדותיו שלא ירמימו
לפיכך ממלאן צילנה: **הוא כנס כו'.**
משנתן יין צחצית כך וכך לוגין

קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרי חמרא דכילא ושתו:
מעשה באבא שאול בן בטגית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש תנו רבנן הוא כנס
שלוש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן מצווי המדות והביאום לפני הגוזרים
לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על
עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא ד"ג גול ואינו יודע למי גול יעשה בהם צרכי רבים מאי ניגהו אמר רב חסדא
בורות שיחין ומערות ארבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש הלא ימורד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"ט
אבל קודר הוא קב או קביים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש ויהנתתם מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא
יקדיח תבשילו אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מרדחא אשה קמה ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתתול חלה בעין
יפה ושמואל אמר יאסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר
שמואל

קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרי חמרא דכילא ושתו:
מעשה באבא שאול בן בטגית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש תנו רבנן הוא כנס
שלוש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן מצווי המדות והביאום לפני הגוזרים
לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על
עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא ד"ג גול ואינו יודע למי גול יעשה בהם צרכי רבים מאי ניגהו אמר רב חסדא
בורות שיחין ומערות ארבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש הלא ימורד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"ט
אבל קודר הוא קב או קביים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש ויהנתתם מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא
יקדיח תבשילו אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מרדחא אשה קמה ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתתול חלה בעין
יפה ושמואל אמר יאסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר
שמואל